

Åsa Kullgren (S)
Landstingsstyrelsens ordförande

DATUM
2015-10-09

DIARIENR
LS-LED15-0488-3

ÄRENDEGÅNG

Landstingsstyrelsen
Landstingsfullmäktige

MÖTESDATUM

Motionssvar - Halvera utbudet på landstingsfinansierade folkhögskolor

Ordförandens förslag till beslut

Landstingsstyrelsens förslag till landstingsfullmäktige

Motionen avslås.

Sammanfattning

I en motion, LS-LED15-0488, yrkar Sverigedemokraterna att folkhögskoleutbudet på Åsa samt Eskilstuna folkhögskola ska reduceras med 50 %, samt att fastigheter och lokaler vid Åsa folkhögskola ska avyttras.

Motionen ställer folkhögskolans verksamhet mot att frigöra resurser i länet till sjukvård. Nämnden pekar i sitt yttrande på det ekonomiska läget, folkhögskolornas verksamhets betydelse för länet, för landstinget, för de lokala förhållandena och för medborgarna.

Bakgrund

Sverigedemokraterna lämnade vid Landstingsfullmäktiges sammanträde den 3 mars 2015 in en motion om halvering av utbudet på landstingsfinansierade folkhögskolor. I motionen yrkas en halvering av utbudet, och i praktiken en nedläggning av Åsa folkhögskola, då skolans lokaler ska avyttras. Motionen remitterades den 7 april 2015 av landstingsstyrelsen till nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet för yttrande.

Ärendebeskrivning

Kultur & Utbildnings vision lyder ”Vidga vyer och väcka engagemang”, med undertexten ”Vi vill bidra till att människor kan påverka sin situation och samhället”. I den visionen sammanfattas väl vad verksamheterna i förvaltningen vill arbeta för och det resultat som ska uppnås. Det stämmer helt in på folkhögskolornas uppdrag, mål och inriktning. Det stämmer också mycket väl in på landstingets strategiska mål inom medborgarperspektivet - ”Landstinget bidrar till god livskvalitet, en jämlik hälsa samt en livskraftig och levande region genom verksamheter med god kvalitet, tillgänglighet, öppenhet, respektfullhet och delaktighet”. Motionens innehåll behöver ställas i det perspektivet.

Folkhögskolornas uppdrag är att på demokratisk och individuell grund ge varje människa en möjlighet att växa som individ, i sitt lärande och som samhällsmedborgare. Folkbildningspedagogiken arbetar utifrån det egna ansvaret och medskapandet, värdet av kunskap och bildning samt människans livssituation. Oavsett om det är kompletterande studier, yrkesinriktade färdigheter, social träning, motivation till vidare studier eller grundläggande kunskaper, så syftar det till att ge förutsättningar, färdigheter och förmåga att ta en plats i samhället.

Motionens utgångspunkt är att frigöra medel till sjukvården, genom att halvera kulturutbudet och lägga ned Åsa folkhögskola, i första hand alltså en ekonomisk grund. I yrkandet föreslås därför en reducering av utbudet på landstingets folkhögskolor med 50 % samt att Åsa folkhögskolas lokaler ska avyttras. En slutsats är alltså att motionens syfte är Åsa folkhögskolas nedläggning, och att den sammanlagda folkhögskoleverksamheten halveras. Därför baseras bedömningen nedan på Åsa folkhögskola.

Enligt prognosen för 2015 ger landstinget ca 11 Mkr i uppdragsersättning/huvudmannabidrag till Åsa folkhögskola, varav 2,4 Mkr utgör beräknad interkommunal ersättning (regioners/landstings ersättning till alla folkhögskolor per deltagare enligt SKL:s rekommendationer). Staten lämnar genom Folkbildningsrådet 17,8 Mkr, och därutöver erhålls intäkter om ca 8 Mkr från konferensverksamhet, internat, samverkanskurser och uppdragsutbildningar. Den totala omsättningen prognosticeras till drygt 36 Mkr. Skolan är också arbetsgivare för ca 40 personer.

Av uppdragsersättningen återbetalas ca 6 Mkr till landstinget som hyra för lokalerna, samt strax under 1 Mkr i overheadkostnader. Därtill är skolan ett ekonomiskt fördelaktigt val för landstinget för interna utbildningar och konferenser. Enligt landstingets riktlinjer är också interna kursgårdar ett förstahandsalternativ, eftersom externa kostnader inte uppstår. Folkbildningsrådet som fördelar statsbidragen till folkhögskolorna tillämpar ett volymbidrag med en årlig maximal nivå. Såväl Åsa som Eskilstuna folkhögskolor bedriver verksamhet över sin maximala nivå för statsbidrag, och en nedläggning eller minskning av den ena skolans verksamhet innebär därför ingen omfördelning av statsbidraget till den andra. En överföring av verksamhet från en skola till den andra medför alltså bara ökade kostnader för landstinget, såväl i behov av nya lokaler, som i en högre andel egenfinansiering. En annan följd är minskade skatteintäkter då personal friställs, vilket påverkar landstingets totala intäkter negativt.

Folkhögskolorna har också en stor regional betydelse. Dels genom sin verksamhet med kompetenshöjande utbildning och möjligheten till individens växande, dels genom sin betydelse för orten och närområdet. Det är många deltagare som berörs i de närliggande kommunerna, många som inte kan gå studiemotiverande, bildande, kunskapsinhämtande eller

utvecklande kurser på annan ort. Folkhögskolorna är också angelägna som arbetsgivare till många invånare, angelägna som kulturella knutpunkter i sina områden, och angelägna samarbetspartners för kommuner, organisationer och företag.

Slutsatsen är att varken landstinget, samhället, sjukvården eller medborgarna skulle få någon ekonomisk nytta av att minska folkhögskoleverksamheten, snarare vore det en samhällsekonomisk förlust. Det går därför inte att se någon reell nytta eller effekt med att genomföra motionens yrkanden, varför den bör avslås.

Konsekvenser

Ett avslag av motionen innebär att folkhögskolorna i länet kan fortsätta arbeta för att utveckla individen, samhället och medborgarnas livskvalitet och förutsättningar att vara en del i samhället. En nedläggning är ur flera perspektiv en samhällsekonomisk förlust och ger inget ekonomiskt utrymme till sjukvården i länet, troligen tvärtom.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förvaltningschef, stabs- och ekonomichef och folkhögskolornas rektorer inom kultur- och utbildning samt i Landstingsdirektörens staber.

Beslutsunderlag

Yttrande över motion – Nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet den 8 oktober 2015, § 62/15
Motionen

Beslutet expedieras till

Motionären
Akten